

Det uperfekte får spille hovedrollen

Da Gustav Ovland overtok den gamle Stärkelsefabriken utenfor Åhus, vokste det trær inne i den takløse bygningen. I dag er ruinen blitt et personlig hjem der historien, materialene og fargene får sette premissene.

Av Charlotte Holberg Sveinsen/ifi.no, ifi.no

Bak sivet i det flate, skånske landskapet dukker den høye fabrikkpipen opp. Den viser vei til Stärkelsefabriken i Härnestad utenfor Åhus, der Gustav Ovland har skapt et hjem helt utenom det vanlige.

ifi.no var invitert hit av Norvigroup/Norsk Dun for å oppleve stedet som har inspirert til tekstilkolleksjonen. Ovland har utviklet sammen med den norske produsenten. Reisen til fabrikken gikk med båt gjennom den vakre, nesten Amazonas-lignende naturen langs elven Helge å. Underveis la båten til ved en brygge, der nistepakkene ventet – pakket inn i kjøkkenhåndklær fra kolleksjonen.

ELVECRUISE: Reisen til fabrikken gikk med båt gjennom den vakre, nesten Amazonas-lignende naturen langs elven Helge å.

Så et hjem i ruinen

Den tidligere potetstivelsesfabrikken har historie tilbake til begynnelsen av 1900-tallet. Bøndene i området kom hit med poteter på hest og vogn, og stivelsen ble utvunnet ved hjelp av vann.

Da Gustav Ovland oppdaget stedet i 2019, sto store deler av fabrikken som en gjengrodd ruin. Taket var borte, naturen hadde flyttet inn og bygningene bar preg av mange år uten bruk. Likevel så han muligheten til å skape et hjem her.

– Det var en ruin som hadde grodd igjen, og da jeg kjøpte den, innså jeg at dette kom til å ta veldig lang tid. Eller så måtte jeg si opp jobben. Jeg sa opp, forteller Gustav Ovland.

Arbeidet skulle heller ikke bare handle om å gjøre stedet beboelig. Han ønsket å skape noe som føltes riktig for både bygningen og ham selv.

– Det var en ruin som hadde grodd igjen. Noen deler var veldig vakre, men da jeg kjøpte stedet, innså jeg at dette kom til å ta veldig lang tid. Eller så måtte jeg si opp jobben. Jeg sa opp, forteller Gustav Ovland.

– Det var et sted jeg ville være, og jeg ønsket å gjøre alt så godt jeg kunne.

FABRIKKEN: Da Gustav Ovland overtok den gamle Stärkelsesfabriken utenfor Åhus, vokste det trær inne i den takløse bygningen. I dag er ruinen blitt et personlig hjem der historien, materialene og fargene får sette premissene.

Lot sporene få bli

I stedet for å viske ut fortiden har Gustav brukt den som utgangspunkt. Det gamle murverket, fabrikkpipen, grove overflater, slitasje og rester fra industrivirksomheten har fått være en synlig del av det nye hjemmet.

Kalksteinsvegger møter tre, tekstiler, gamle gjenstander og frodig vegetasjon. Nye løsninger er tilpasset det som allerede fantes, slik at det ikke alltid er lett å se hvor det gamle slutter og det nye begynner.

Prosjektet er fortsatt ikke ferdig, men Gustav har heller ikke behov for å skjule det ufullendte.

– Jeg er ikke flau over at alt ikke er i orden. Jeg gjør ting i den rekkefølgen som føles riktig for meg, sier han.

Det er et godt eksempel på at oppussing ikke nødvendigvis behøver å bety at alle overflater skal bli glatte, rette og feilfrie - eller at alt må bli ferdig med en gang og samtidig. Gamle materialer og bruksspor kan gi rommene en karakter det er vanskelig å skape med nye produkter alene.

HIMMEL: I den opprinnelige fabrikkdelen var taket borte og det vokste trær i rommet da Ovland kjøpte stedet. Han har beholdt noen av trærne og latt himmelen få være taket som en del av opplevelsen. Alt annet skapes og bygges ut fra det. Veggene, materialene, fargene, sitteplassene og detaljene hører sammen med det som var der fra start. Han ser det vakre istedenfor å bygge nytt.

Bruk det huset allerede har

Mye av materialet som lå på eiendommen, ble sortert og tatt vare på. Murstein, takstein, trebjelker, beslag, lamper og gamle redskaper kunne repareres, brukes på nytt eller få en annen funksjon.

Slikt gjenbruk krever ofte mer tid enn å kjøpe alt nytt. Til gjengjeld får hjemmet en tydelig sammenheng med stedet og historien. Materialene ser ikke ut som om de er hentet inn for å skape en bestemt stil – de hører faktisk til her.

Fabrikkens tidligere produksjonsrom er blant annet blitt en skjermet og frodig hage. Noen av trærne som hadde slått rot inne i ruinene, fikk bli stående. Mellom de høye murene er det skapt ulike soner for dyrking, matlaging, avslapning og samvær.

SPISKAMMERS: Eller som det heter i Sverige: Skafferri.

Fargene fantes allerede

Også fargepaletten tar utgangspunkt i det som finnes på og rundt eiendommen. Røkt eik, rust, kalk, trekull, salvie, siv, jord og blåbær er nyanser hentet fra byggematerialene, vegetasjonen og landskapet.

De dempede fargene binder sammen grove og myke materialer og lar arkitekturen beholde oppmerksomheten. Her er ikke fargene valgt fordi de følger en bestemt trend, men fordi de har en naturlig tilhørighet til stedet.

Dette prinsippet kan også brukes i langt mer alminnelige hjem. Se på fargene som allerede finnes i gulv, murverk, treverk, utsikt eller detaljer du ønsker å bevare. En palett hentet fra huset selv gir ofte en roligere og mer helhetlig innredning enn når hvert rom planlegges isolert.

Stärkelsefabriken preger mer enn kolleksjonens farger og navn. Ifølge Kari Setsaas i Norsk Dun lar Gustav Ovland stedet og livet der styre hva som utvikles, og han tar seg den tiden som trengs. Det finnes ingen fast rytme for nye lanseringer: Et produkt skal ha en naturlig plass i helheten før det blir til. Farger, materialer, kvalitet og hvordan tekstilene tåler bruk og vask, vurderes ut fra den samme tankegangen. Slik blir kolleksjonen en videreføring av arbeidet med fabriken, fremfor et uttrykk som skifter med trendene.

Stedets farger og historie har også blitt utgangspunkt for tekstilkolleksjonen Stärkelsesfabriken, som Gustav Ovland har utviklet sammen med Norvigroup Norsk Dun. Produktene har navn etter forskjellige potetsorter, som en referanse til det som tidligere ble produsert her.

BADESTAMP: En vedfyrt badestamp har fått plass i den opprinnelige fabrikkdelen. Håndklekolleksjonen til Norsk Dun ser ut slik den gjør for å passe inn akkurat her.

Skaper steder han selv vil være

Gjennom hele besøket var det tydelig at rommene ikke først og fremst er skapt for å betraktes, men for å brukes. Det var dekket til måltider i de ulike uterommene, det ble laget mat mellom de grove murene og middagen ble servert ved langbord i garasjen.

– Jeg bygger steder der jeg selv liker å være. Jeg tror nok det henger sammen med at jeg har arbeidet på hotell og drevet både restaurant og nattklubb, sier han.

Det er kanskje også noe av forklaringen på at hjemmet oppleves så helhetlig. Valgene springer ut fra hvordan han ønsker å leve, ikke bare fra hvordan rommene skal se ut på bilder.

Stärkelsefabriken er et prosjekt i en skala de færreste kan kopiere. Likevel er tankegangen relevant for mange: ta vare på det som gir boligen særpreg, la materialene og omgivelsene påvirke fargevalgene, og bruk tid på å finne løsninger som passer både huset og livet som skal leves der.

HALMSENG: Sengetøyet kom til sin rett på halmsengene Ovland hadde fått laget.

For å se alle bildene (det er mange!): trykk på bildet under.

IFI deltok på pressereisen etter invitasjon fra Norvigroup Norsk Dun.

DREAMTEAM: Adm.dir i Norsk Dun, Kari Setsaas og Gustav Ovland.

Mer informasjon

- Norvigroup Norsk dun: <https://norskdun.no/>